

PRZEGŁĄD DOKUMENTACYJNY

BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO ORAZ EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „TECHNIKA I GOSPODARKA MORSKA”

Rok V

Gdańsk – Czerwiec 1954 r.

Nr 6

Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Technicznego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIT.

BUDOWNICTWO OKRĘTOWE I PORTOWE

DZIAŁ ŻEGLUGI

Typy i Eksploatacja Techniczna Okrętów

211* 621.181.1:621.181.5:621.87.3 IM
Chriapczenkow A.: O zasilaniu kotłów wodnorurkowych czystym kondensatem. „O pitanji wodotrubnyh kotłov čistym kondensatom”. Morsk. Rieczn. Flot, Moskwa, mies. t. 13, Nr 2, czerw. 53, s. 16, A 4, 2,5 str., 1 rys. 1 tab.
Sposób czyszczenia rurek wodnych. Kryterium kotła czystego. Analiza wód basenu Dońskiego. Sposób odparowywania wody zaburtowej w parowniku próżniowym.

212* 629.12.037 IM
Wyniki eksploatacyjne ze śrubą typu Schnitger. „Betriebs-ergebnisse mit einem Schnittger-Propeller”. Schiff. u. Hafen, Hamburg, mies., t. 5, Nr 1, stycz. 53, s. 41, A 4, 1 str., 1 fot.

Normalne śruby Ø 2 m powodują silne drganie rufy, co doprowadza do nieszczelności poszycia. Próby przeprowadzone ze spawanymi dyszami śrub. Zastosowanie śrub brązowych z wianymi dyszami typu Schnitgera, dające w wyniku wyeliminowanie drgań oraz zwiększenie szybkości.

213 621.313—7:629.12.066 IM
N. C. Pappas: Konserwacja pomocniczych silników prądu zmiennego. „Keeping Auxiliary A—C motors runnig”. Marine Engineering, N. York, mies., t. 58, Nr 11, list. 53, A 4, s. 80, 8 str., 3 tab., 6 fot., 1 rys.

Pląty z cyklu artykułów o konserwacji urządzeń okrętowych. Ustawienie łożyska — analiza uszkodzeń, smarowanie i konserwacja. Tabela przeglądów dziennych, tygodniowych, miesięcznych i rocznych, tabela smarowania łożysk, zestawienie uszkodzeń i środków zaradczych dla silników indukcyjnych.

214* 629.124.72:629.12.07 IM
Parkes B.: Traulery: punkt widzenia armatorów. „Trawlers, the owner's viewpoint”. Shipp. World, London, tyg., t. 129, Nr 3152, list. 53, s. 433, A 4, 2 str.

Opis różnych typów traulerów stosowanych w Anglii w okresie powojennym. Sugestie dotyczące charakterystycznych danych technicznych traulerów wielkiego, średniego i bliskiego zasięgu.

215* 629.123.4 IM
Franz K.: Motorowy statek towarowy „Rontum”. „Fracht-motorschiff „Rontum”. Schiff u. Hafen, Hamburg, mies., t. 5, Nr 7, lip. 53, s. 315, A 4, 4 str., 7 fot., 3 rys.

Ochronnopokładowiec o nośności 4700 tdw i szybkości 15 węzłów. Wymiary L = 114 m, B = 15 m, H = 9,45 m, T = 6,53 m. Próby modelowe z formą Meyera przeprowadzone w Hamburgu i Madrycie, 4 kabiny pasażerskie. Pulpit sterujący. Sztuczna wentylacja pomieszczeń z 20-krotną wymianą powietrza. Wyposażenie przeladunkowe. Elektryczne sterowanie. Silnik napędowy Fiat-Borsig o mocy 3600 Kme i 125 obr./min. na paliwo ciężkie. Kocioł do podgrzewania paliwa la Mont na 9 atn oraz kocioł płomieniowy jako rezerwa.

216* 629.124.2 IM
Jednośrubowy holownik parowy „Horus”. „The single screw steam tug „Horus”. Shipbuilder, London, mies., t. 60, Nr 541, sier. 53, s. 487, A 4, 4 str., 8 fot., 1 rys.

Holownik przeznaczony dla kanału Sueskiego o długości 42 m, szer. 8 m, wys. 4,1 m. Moc indykowana 1150 HP, szybkość 12,34 węzł., max. uciąg statycz. 15,5 t. Główna maszyna napędowa parowa, 3-stopniowa, kocioł Prudhen-Capus. Wszystkie mechanizmy elektryfikowane. Dwa zespoły parowe po 120 KW, jeden dieslowy 5 KW. Prąd staty.

217* 621.436.13—634.2 IM
Wieberdink G.: Próby z dwu suwowym silnikiem typu Stork-Hesselman do pracy z paliwem ciężkim. „Versuche mit Stork-Hesselman — 2-Takt-Motoren im Schwerölbe-trieb”. Schiff u. Hafen, Hamburg, mies., t. 5, Nr 6, czerw. s. 293, A 4, 1,5 str., 2 rys., 1 tab.

Przydatność rodzaju paliwa ciężkiego do pracy w silniku diesla. Doświadczenia zebrane przez firmę Stork-Hengelo w zakresie stosowania paliwa ciężkiego w silniku wolnobiernym dwustronnego działania, jednostronnego działania oraz czterosu- wowym silniku do celów pomocniczych. Konstrukcja urządzeń specjalnych. Ogrzewanie przewodów paliwa. Dysze. Wyniki prób.

Budowa Okrętów, Maszyn i Wyposażenia

218* 629.12.037—5:679.3 IM
Cymornyj A. i inn.: O zastosowaniu drzewno-słoistego pla- styku w łożyskach pochwy wału śrubowego. „O primie- nieniji drierwesno-słoistowo plastika w diejdwudnyh ustrojstwach”. Morsk. Rieczn. Flot, Moskwa, mies., t. 13, Nr 3, lip. 53, s. 17, A 4, 2 str., 9 rys.

Właściwości plastyku. Konstrukcja łożysk pochwy wału śru- bowego z plastyku i sposób obróbki. Po całorocznej pracy ta- kiego łożyska nie stwierdzono na wale żadnych rys i nie- równości.

219* 629.123.3:691.018.44 IM
Rozszerzone przepisy materiałowe dla statków pasażer- skich. „Erweiterte Baustoffvorschriften für Fahrgastschif- fe”. Schiffbautechnik, Berlin, mies., t. 3, Nr 7, lip. 53, s. 198, A 4, 1 str.

Nowe międzynarodowe przepisy bezpieczeństwa dla statków morskich i ich wpływ na dążność w NRD do stosowania lekkich metali i tworzyw sztucznych w budownictwie okrętowym. Pod- wyższone wymagania ze względu na zabezpieczenie przed ogniem specjalnie w stosunku do statków pasażerskich, zabie- rających ponad 36 pasażerów. Pojęcie niepalności materiału. Przepisy dla statków handlowych.

220* 629.123—45:629.12.066 IM
Hartig F.: Instalacja oświetleniowa na promie kolejowym „Deutschland”. „Die Beleuchtungsanlage auf dem Eisen- bahnfährrschiff „Deutschland”. Schiff u. Hafen, Hamburg, mies., t. 5, Nr 7, lip. 53, s. 335, A 4, 3 str., 10 fot.

Opis instalacji oświetleniowej na promie kolejowym „Deutschland”. 4 prądnice prądu zmiennego 410 KVA. Insta- lacja jednoprządowa. Zastosowanie 500 świetlówek, tzn. 27% ogółu lamp na pokładzie, co daje oszczędność ok. 75 KW w sto- sunku do żarówek. Zastosowanie świetlówek w obudowie wo- doszczelnej w kuchni, pokładzie wagonowym itp. Oświetlenie w maszynowni 80—120 CX.

221* 629.125.65 IM
Grawitacyjne żurawiki wypadowe. „Gravity-operated luf- fing davits”. Shipp. World, London, tyg., t. 129, Nr 3148, paźdz. 53, s. 361, A 4, 1 str., 1 fot., 1 rys.

Opis budowy i sposobu działania nowego projektu żurawików wypadowych wykorzystujących siłę ciężkości szalup.

222* 629.125.53.003 IM
Wallace W.: Utrzymanie się przy życiu na morzu. „Surviv- al at sea”. Shipp. World, London, tyg., t. 129, Nr 3145, paźdz. 53, s. 296, A 4, 1 str., 1 poz. bibl.

Uzasadnienie korzyści stosowania nadmuchiwanych powie- trzem tratw ratunkowych w porównaniu z łodziami ratunko- wymi z punktu widzenia bezpieczeństwa pasażerów i załogi statku oraz oszczędności w ciężarze i kosztach konserwacji sprzętu ratunkowego.

R ó ż n e

223* 639.2.081:629.125.22 IM
Jahn F.: Pomysły nowych metod połowowych oraz spe- cjalnej łodzi dla uciagu sieci. „Gedanken über neuartiges Fischfangverfahren und Spezialboot zum Netzschleppen”. Schiffbautechnik, Berlin, mies., t. 3, Nr 5, maj, 53, s. 149, A 4, 3,5 str., 4 rys., 1 wykr., 4 poz. bibl.

Opis pomysłu nowej metody połowowej opartej na zupełnie nowych przesłankach. Sposób łowienia za pomocą sieci ciągnio- nej przez dwie motorówki o napędzie dyszowym, z której prze- pompowuje się ryby na statek-bazę — idący bezpośrednio za siecią. Korzyści w porównaniu do normalnie stosowanych meto- d. Opis proponowanej motorówki. Obliczenia napędu moto- rówki.

Szkody wywołane poceniem się ładunków na statku. „Sweat damage on board ship“. Shipp. World, London, tyg., t. 129, Nr 3144, wrześ. 53, s. 268, A 4, 3,5 str., 2 fot., 4 rys.

Opis działania systemu instrumentów i urządzeń typu „cargocaire“ zapobiegającego zjawisku pocenia się ładunku na statku poprzez utrzymywanie punktu rosy powietrza w ładowniach na odpowiednio bezpiecznym poziomie.

DZIAŁ PORTÓW

Hydro-, Meteor-, Geologia Morza i Mechanika Gruntów.

225* 627.223.5 IM

Sołowiejczik K. N.: **Proste schematy dla opracowania obserwacji dobowych prądów metodą analizy harmonicznej stosowanej przez Instytut Arktyczny.** „Uproszczonyje schemata dla obrabotki sutocznowo cikła nabludienij nad tiečenijami mietodom garmoniczeskowo analiza po sposobu Arkticzieskowo Instituta“. Meteor. i Gidr., Moskwa, mies., Nr 7, lip. 52, s. 39, B 5, 4 str., 2 tab.

Podane przemyślane schematy do obliczeń metodą analizy harmonicznej obserwacji dobowych prądów morskich stosowane w Instytucie Arktycznym. Obszerny opis schematów, wzory schematów i sposób ich wypełniania.

226* 627.236:551.5553.11 IM

Kitin P. A.: **Oddziaływanie wiatru na miąższość wody w płytkim zamkniętym basenie.** „Wozdiejstwie wietra na tloščzcu wody w miełkom zamknutom bassejnie“. Dokł. Akad. Nauk SSSR, Nowa Ser., Moskwa, mies., t. 91, Nr 6, czerw. 53, s. 1325, B 5, 4 str., 2 poz. bibl.

Rozpatrzenie procesu rozwoju ruchu wód w zamkniętym zbiorniku, którego głębokość zmienia się dowolnie od największej wartości w środku zbiornika do najmniejszej przy brzegach. Uwzględnienie ruchu burzliwego w kierunkach — poziomym i pionowym oraz wpływu obrotu ziemi.

227* 627.223.6:627.221.1 IM

Barenbejm D. Ja.: **Zagadnienie obserwacji redowych na morzu.** „K woprosu o riejdowych nabludienjach na moriach“. Meteor. i Gidroł., mies., Nr. 6, czerw. 53, s. 53, B 5, 1 str., 3 poz. bibl.

Omówienie przydatności redowych reżimu morza dla gospodarki rybnej oraz dla oceanografii. Wysunięcie zasadniczych warunków lokalizacji tych obserwacji dla uniezależnienia wyników od osłony morza.

228 627.223 IM

Defant A.: **Teoria zjawiska spiętrzania i napędzania wody przy brzegach oceanu.** „Theoretische Überlegungen zum Phänomen des Windsaus u. des Auftriebes an ozeanischen Küsten“. D. Hydrogr. Zeitschr., Hamburg, dwumies., t. 5, Nr 2/3, 1952, s. 69, B 5, 11 str., 6 rys. 1 poz. bibl.

Podane powiązania funkcyjne wyników na modelach oceanu i mórz szelfowych z obserwacjami przekrojów dynamicznych piętrowni i napędzania wód w rzeczywistości, spowodowanego siłami eolicznymi. Ujmując się matematycznie siły wpływające na całość zjawiska. Artykuł stanowi przyczynek do dalszego zrozumienia zjawiska napędzania wody

Morskie Budownictwo Hydrotechniczne i Drogi Wodne.

229* 627.33 IM

Robertson A. M.: **Brusy odbojowe, planowanie nabrzeża i dalby.** „Fendering, lead-in jetties and dolphins“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 34, Nr 391, maj 53, s. 15, A 4, 6,5 str., 3 rys., 6 wyk., 6 poz. bibl.

Analiza efektu uderzenia statku o nabrzeże przy dobieganiu, pracy sprężystej konstrukcji i statku, sposobu pochłaniania energii przez konstrukcję, statek, grunt i wodę. Rozpatrzenie pracy różnych konstrukcji przy zastosowaniu długich elementów zginanych dla pali odbojowych, dalb i budowli hydrotechnicznych palowych. Wnioski przy szczególnym uwzględnieniu rodzajów drewna. Artykuł stanowi przyczynek dla obliczania konstrukcji palowych, narażonych na dobieganie dużych statków.

230* 627.33 IM

Lutman-Johnson J. D. M.: **Port Boston USA.** „The port of Boston USA“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 390, kw. 53, s. 368, A 4, 3 str., 1 fot.

Studia do projektu pirsu wschodniego nr 1. Założenia. Warunki hydrograficzne i geologiczne. Koszty budowy oraz wybór ostatecznego rozwiązania. Oryginalny sposób oceny charakterystyki różnych wariantów za pomocą stopniowania cyfrowego.

Posford J.A.: **Projektowanie budowli portowych.** „Port engineering projects“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 34, Nr 391, maj 53, s. 9, A 4, 2 str. 2 fot.

Omówienie znaczenia inżynierów-doradców w rozwiązywaniu problemów technicznych w budownictwie portowym i urządzeniach portowych. Niezależne stanowisko inżyniera doradcy pozwala na koncepcję rozwiązań poza wpływami zainteresowanych instytucji i przemysłów. Podany szereg przykładów szybkich i celowych rozwiązań: pływających doków żelbetowych, hangarów dla samolotów amfibijnych i przystani.

232* 627.24:621.791 IM

Hammond R.: **Spawanie w budownictwie portowym.** „The use of welding in port works“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 390, kw. 53, s. 361, A 4, 6 str., 6 fot., 3 rys.

Omówienie szeroko stosowanego spawania w budownictwie, urządzeniach portowych oraz wyposażenia portu. Szczegółowe rozpatrzenie zastosowania spawania przy ściankach stalowych szczelnych i konstrukcjach stalowych magazynów portowych.

233* 627.32:621.785.92 IM

Naprawa na zimno metalowych urządzeń portowych. „Cold metal repair of port installations“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 390, kw. 53, s. 367, A 4, 1 str., 2 fot.

Omówienie nowego sposobu naprawy na zimno pęknięć i uszkodzeń części mechanizmów i urządzeń portowych. Metoda ta dotyczy głównie części odlewów. Stwierdzono zalety stosowania tej metody do urządzeń portowych i części mechanizmów okrętowych, zwłaszcza silników. Pęknięcia zostają mocno ściągnięte za pomocą specjalnych klinów zakotwionych po obydwu stronach pęknięcia. Kliny zostają zaklepane narzędziem pneumatycznym a powierzchnia wyrównana szlifierką. Naprawa może być wykonana tą metodą na miejscu bez potrzeby demontażu części.

Pogłębianie Portów, Roboty Podwodne i Ratownictwo Morskie

234* 621.879.24 IM

Klimenko M. Ja., Pawlenski W. I.: **Oczyszczanie zbiornika pogłębiarką ssącą.** „Oczistka wodojema ziemleso-snym snariadom“. Gidrotechn. i Mel., Moskwa, mies., t. 5, Nr 6, czerw. 53, s. 71, B 5, 4 str., 1 fot., 2 rys., 1 tabl.

Omówienie osiągnięć pogłębiarki ssąco-refulującej ze spulchniaczem typu SPZ-WNIGIM 1945 r. z pompą gruntową typu SNZ i silnikiem diesla typu KDM-46. Metoda pracy zastosowana do oczyszczania zamuleń dużego zbiornika wodnego z refulowaniem na odległość 300–400 mb. Analiza wyników wydajności i wskaźników eksploatacyjnych. Artykuł przedstawia wartość ze względu na metodę stosowania częściowego posuwu do przodu dla wykonania czystego cięcia, unikając w ten sposób pozostawiania grzebieni nieurobionego gruntu na dnie.

235* 626.1:621.879.42“324“ IM

Szeluchin P. W., Rezinow S. T.: **Praca hydromechanizacji w warunkach zimowych.** „Rabota gidromechanizacji w zimnich usłowijach“. Mechaniz. Stroit., Moskwa, mies., t. 9, Nr 12, grudz. 52, s. 28, A 4, 1 str.

Opis wykonywania hydromechanizacji w warunkach zimowych na wielkiej budowie komunizmu. Omówienie pracy pogłębiarki ssąco-refulującej przy zamarzaniu akwatorium, ochrony rurociągów gruntowych, złazów kompensacyjnych i estakad. Podane metody pracy. Stwierdzenie możliwości pracy bez obniżania jakości w temperaturze do -14°C .

236* 621.879.24:621.335—833.6 IM

Pogłębiarka ssąca diesel elektryczna ze spulchniaczem. Mechnidia. „Diesel-electric suction cutter dredger „Mechidia“. Ports a. Dredging, Haarlem (Holandia), 5 $\times$ rocznie, Nr 10, 1953, s. 2, B 5, 1,5 str., 2 fot.

Opis pogłębiarki ssąco-refulującej ze spulchniaczem o napędzie diesel-elektrycznym, zbudowana dla portów marokańskich. Długość — 43 m, szer. — 11,5 m, głębokość — 3,5 m. Średnica ssania i tłoczenia 800 mm. Układ elektryczny syst. Ward-Leonarda. Szczudła manewrowe na wózku przesuwanym. Sterowanie centralne. Urządzenie do refulowania z szaland.

Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu Budownictwa Okrętowego, Morskiego, Ekonomiki Transportu Morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje siłę w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188) — CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne.

CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.